

Ярова Л. О.,*кандидат педагогічних наук,**доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики**Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка*

СИНОНІМІЯ ТА ПОЛІСЕМІЯ ТЕРМІНООДИНИЦЬ У ТЕКСТАХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЄС (ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ)

Анотація. У статті використовуються поняття компонентного аналізу, лексико-семантичного поля, лексико-семантичної групи, парадигматичних відносин та полісемії для опису семантичних особливостей терміноодиниць. У контексті розвитку України як правової держави та активізації інтеграції до Європейського Союзу, велика увага приділяється проблемам термінології права. Дослідники висвітлюють питання систематизації та стандартизації термінів згідно з європейськими стандартами. Оскільки терміни юридичних текстів перетинаються між двома сферами – лінгвістикою та правом, вони викликають інтерес як серед мовознавців, так і юристів. Дослідження зумовлене актуальністю гармонізації термінів права Європейського Союзу, їх упорядкування, систематизації та стандартизації у контексті їхнього використання в українських правових документах. Особлива увага приділяється синонімії та полісемії, які можуть створювати труднощі під час їхнього перекладу українською мовою. Зазначається, що терміноодиниці, які утворюють тексти регламентів ЄС, включають три тематичні макрополя, актуалізовані у контексті гармонізації законодавства ЄС та України. Розглядається конкретний склад та структура лексико-семантичних полів, визначаючи їх на основі текстів регламентів ЄС.

У статті наводяться приклади вживання багатозначних термінів у текстах регламентів ЄС. Наприклад, була розглянута лексема “body”, вона має різні словникові значення, такі як тіло, орган, товариство тощо, і це може призводити до невизначеності в її тлумаченні. Підкреслюється, що полісемія стає основною причиною синонімії та потенційних труднощів у перекладі, що визначає специфіку терміносистем текстів ЄС. До дослідження також входять приклади синонімії в текстах міжнародних організацій та можливі труднощі під час їхнього перекладу.

Автор статті зосереджує увагу на тому, що аналіз емпіричного матеріалу дозволяє визначити синонімію та полісемію як важливі явища в семантико-парадигматичних відносинах фахових текстів ЄС. Також у статті підкреслюється необхідність подальших досліджень у цьому напрямку.

Ключові слова: термінологія права, гармонізація термінів, лексико-семантичний аналіз, синонімія, полісемія, Європейський Союз, семантико-парадигматичні відносини.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У контексті розвитку України як правової держави та активізації її інтеграції до ЄС, багато дослідників зосереджуються на проблемах термінології права. Ці проблеми включають систематизацію та стандартизацію термінів відповідно до європейських стандартів. Оскільки питання юридичних текстів та їхніх термінів перетинаються між лінгвістикою та правом, вони привертють

увагу як мовознавців, так і юристів. Мовознавці розглядають різні лінгвістично-термінологічні питання, такі як дублетність, варіативність і синонімія термінів, тоді як правознавці фокусуються на гармонізації термінів права ЄС, їх упорядкуванні, систематизації та стандартизації.

Потреба у перекладі юридичних документів призвела до розвитку різних типів юридичного перекладу, серед яких переклад законів та нормативно-правових актів займає важливе місце. Незважаючи на значний науковий інтерес до проблем перекладу юридичної термінології, аналіз наукових джерел показує, що деякі види текстів Європейського Союзу (ЄС), зокрема джерела регламентів, досі не були об'єктом комплексного аналізу з лінгвістичного та перекладацького точок зору. Наприклад, англійські тексти регламентів ЄС та їх українські переклади ще не пройшли спеціальних досліджень у галузі перекладознавства.

Термінологія в галузі права вважається однією з найбільш важливих терміносистем. Вона є предметом унікального дослідження через свою широку застосовність в порівнянні з іншими галузями. Тут важливим елементом є не лише самі терміни, але й різні правові системи, між якими існують суттєві відмінності. Співпадіння термінів у словнику часто не відображає правильної суті лексичних одиниць через те, що за аналогічними термінами у двох мовах можуть стояти різні концепції або різний обсяг значень подібних за змістом понять.

Актуальність цього дослідження обумовлена відсутністю спеціалізованих досліджень у сфері порівняльного вивчення термінології цивільного права англійської та української систем. Оскільки цивільне право відіграє важливу роль в міжнародній юридичній взаємодії, особливо після підписання Україною угоди про асоціацію з Європейським Союзом, вивчення та співставлення його термінів та терміносистем має велике значення для уніфікації та гармонізації правових систем обох сторін. У процесі перекладу правових документів перекладачеві ставиться завдання перетворення тексту з термінологічної системи однієї країни в термінологічну систему іншої, змінюючи при цьому контекст та пристосовуючи його до нового юридичного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям дослідження термінології та терміносистемі постають висновки Л. П. Білозерської, Л. А. Васенко, Б. Н. Головіна, Р. І. Дудка, Я. В. Житіна, М. С. Зарицького, Т. Р. Кияка, В. М. Лейчика, Л. А. Манерко, Т. І. Панько, О. О. Романової та ін.

Мета статті полягає в описі семантичних особливостей терміноодиниць у текстах регламентів Європейського Союзу

(ЄС). Для досягнення цієї мети використовуються концепції компонентного аналізу, лексико-семантичного поля, лексико-семантичної групи, парадигматичних відносин (синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія) та полісемії. Аналіз термінів проводиться з урахуванням специфічних тематичних макрополів (ринок енергоносіїв, безпека енергопостачання, енергоефективність), що утворюються в контексті регламентів ЄС. Спеціальна увага приділяється синонімії та полісемії терміноодиниць, які можуть викликати труднощі під час їх перекладу. Ця робота також визначає специфіку складу термінів у текстах регламентів ЄС та можливі труднощі перекладу, пов'язані із семантичними особливостями термінології.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**:

- описати семантичні властивості терміноодиниць у текстах регламентів Європейського Союзу, використовуючи концепції компонентного аналізу, лексико-семантичного поля, лексико-семантичної групи, парадигматичних відносин та полісемії;
- використовуючи компонентний аналіз, аналізувати зміст лексичних одиниць мови з метою «розкладання значення на мінімальні семантичні складники»;
- виявити та описати специфічні особливості терміноодиниць, які утворюють тексти регламентів ЄС, включаючи тематичні макрополя та їх відповідні лексико-семантичні поля;
- проілюструвати міркування та аналіз з використанням прикладів з текстів регламентів ЄС, де синонімія визначається як основна причина термінологічного варіювання та труднощів перекладу в мультилінгвальному контексті законодавства ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для опису семантичних особливостей терміноодиниць корпусу спостереження послуговуємося поняттями *компонентний аналіз, лексико-семантичне поле* (далі – ЛСП), *лексико-семантична група* (далі – ЛСГ), *парадигматичні відношення* (синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія), *полісемія*. Для дослідження змістовної сторони лексичних одиниць (далі – ЛО) мови використовується *компонентний аналіз* (удосконалений варіант семного аналізу), що має на меті «розкладання значення на мінімальні семантичні складники» [1, с. 48]. На основі спільності або протилежності значень ЛО існують *парадигматичні відношення* [1, с. 61], при цьому ЛСП як групи слів зі спільним єдиним значенням для усієї групи є найбільшими парадигматичними об'єднаннями [1, с. 62]; вони, у свою чергу, складаються з *лексико-семантичних груп* (тісні семантичні єдності). ЛСГ охоплюють менші мікросистеми: *синонімічні ряди, антонімічні пари, гіперо-гіпонімію* тощо [1, с. 62].

Для ЛО також властива *полісемія* або багатозначність, тобто «наявність різних лексичних значень у одного й того самого слова відповідно до різних контекстів» [2, с. 194].

Використання вище зазначених параметрів аналізу семантики ЛО на доперекладацькому етапі важливо з метою визначення специфіки складу терміноодиниць, які утворюють тексти регламентів ЄС. Певні специфічні особливості можуть створювати труднощі у процесі перекладу.

Терміноодиниці в текстах регламентів ЄС МО нашого матеріалу спостереження утворюють три тематичні макрополя: 1) ринок енергоносіїв; 2) безпека енергопостачання; та 3) енергоефективність на тлі глобальної теми: гармонізація законодавства ЄС та України, які актуалізують три відповідні ЛСП. Конкретний склад ЛСП, наприклад: ЛСП «Ринок енергоносіїв», та його структуру на ЛСГ, визначаємо на основі

текстів регламентів ЄС, яким властива відповідна тематична спрямованість.

У межах кожного ЛСП і відповідних ЛСГ особливу увагу слід звертати на синонімію та полісемію терміноодиниць, адже саме ці властивості потенційно можуть створювати перекладацькі труднощі. Проілюструємо це міркування прикладами з текстів МО та МП нашого корпусу спостереження.

Синонімія в текстах МО та МП. Дослідники в галузі юридичного перекладу виокремлюють інтралінгвальні синоніми (*intralingual synonyms*), тобто терміноодиниці, схожі за значенням в межах однієї мови, а також інтерлінгвальні синоніми (*interlingual synonyms*), іншими словами, близькі за значенням одиниці в двох або більше мовах [3, с. 163]. У випадку як інтралінгвальних, так і інтерлінгвальних синонімів перекладач змушений ідентифікувати значення в МО, а також віднайти найближчий за значенням відповідник в МП. При цьому в мультилінгвальному контексті законодавства ЄС синонімія спрацьовує проти ясності (*works to the detriment of clarity*) [4, с. 72]. Синонімія в текстах МО називається основною причиною зумовлення термінологічного варіювання в текстах МП, а відтак і труднощів перекладу [5, с. 212].

У текстах регламентів ЄС широко вживається юридичний термін: *body*. Ця лексема має 14 загальних словникових значень [6], перші три з яких: 1 *people*; 2 *dead person*; 3 *a group of people who work together to do a particular job*. У текстах регламентів МО вона реалізує значення “*a group of people who work together to do a particular job*”, а в текстах МП *body* має інтерлінгвальний синонім *organ* (див. приклад нижче). При цьому в МО інтралінгвальним синонімом *body* виступає лексема *authority* у значенні “*a governmental agency or corporation to administer a revenue-producing public enterprise*” [7]. Цікаво зазначити, що в тексті регламенту МО *body* та *authority* можуть вживатись як інтралінгвальні синоніми, які передаються одним і тим же інтерлінгвальним синонімом *organu* в тексті МП, напр. (табл. 1).

ЛО *body* може також мати інтерлінгвальний синонім *organizaція* в текстах МП, однак для *authority* такого синоніма не зафіксовано, напр. (табл. 2).

У корпусі англійських регламентів ЄС нашого матеріалу спостереження зафіксовано вживання таких синонімів, часто в одному й тому ж документі, як у нижче наведених прикладах: ‘*relevant*’, ‘*concerned*’, ‘*involved*’, ‘*corresponding*’, ‘*appropriate*’. Усі вони зазвичай перекладаються в МП лексемою «*відповідний*», напр. (табл. 3).

Аналогічним прикладом реалізації інтралінгвальних синонімів в текстах МО є терміноодиниці ‘*corrections*’ та ‘*adjustments*’, які в текстах МП мають один синонім ‘*коригування*’, напр. (табл. 4).

З іншого боку, одна й та ж терміноодиниця в текстах регламентів МО, як-от *measure* може мати інтерлінгвальні синоніми в текстах МП, напр. *інструмент* та *захід* (табл. 5).

Дієслово-інтернаціоналізм *activate* має такі синонімічні відповідники в текстах регламентів МП – ‘*впровадити*’ та ‘*активувати*’, напр. (табл. 6).

Явище полісемії, тобто «наявність різних лексичних значень у одного й того ж слова відповідно до різних контекстів» [14, с. 194], є одним із типів семантико-парадигматичних відношень між компонентами лексичної системи мови. *Полісемія* термінів або багатозначність, та їхнє неоднозначне викори-

стання в НПА ЄС вважається одним із головних мовних чинників, які вимагають лексичної гармонізації [15, с. 166].

За нашими даними, у текстах регламентів ЄС зафіксовано вживання багатозначних термінів. Наведемо декілька прикладів. Так, багатозначна лексична одиниця “body” з надзвичайно

широкою семантикою, яка має 20 словникових значень (1 тіло; плоть; тулуб; корпус (коня); стовбур; стебло; тіло господне; 2 труп, тіло; 3 людина; 4 головна, основна частина чого-небудь; 5 предмет; тіло, речовина; 6 консистенція (рідини); покривальна здатність (фарби); 7 міцність (про вино);

Таблиця 1

regulatory authorities, bodies or persons who receive confidential information pursuant to this Regulation [8]	регуляторні органи, органи або особи, які отримують конфіденційну інформацію згідно з цим Регламентом [9]
---	--

Таблиця 2

bodies or persons which receive confidential information [10]	організації або особи, які отримують конфіденційну інформацію [11]
--	---

Таблиця 3

The financial arrangement agreed between Member States before solidarity is requested shall contain provisions that allow for the calculation of the fair compensation of at least all relevant and reasonable costs	Фінансова угода, погоджена між державами-членами до подання запиту про застосування заходу солідарності, повинна містити положення, що забезпечують розрахування справедливої компенсації принаймні всіх відповідних і обґрунтованих витрат
Where applicable, the competent authority concerned shall without delay amend and make the amended preventive action plan or emergency plan public.	Якщо застосовно, відповідний компетентний орган повинен невідкладно внести зміни та оприлюднити змінений план запобіжних заходів або план дій у випадку надзвичайної ситуації.
The justification shall include the proportionality of the administrative burden involved .	Обґрунтування повинне включати пропорційність відповідного адміністративного навантаження.
Where appropriate , in accordance with the risk assessments referred to in Article 7	У відповідних випадках, згідно з оцінюваннями ризику, зазначеними у статті 7,
The obligation set out in the first subparagraph of this paragraph shall be without prejudice to the responsibility of the transmission system operators to make the corresponding investments [10]	Обов'язок, визначений у першому підпараграфі, не обмежує відповідальність операторів газотранспортних систем за здійснення відповідних інвестицій, а також обов'язки операторів газотранспортних систем [11]

Таблиця 4

'technical corrections ' means adjustments to the national greenhouse gas inventory estimates [12]	«технічні коригування » означає коригування оцінок національних кадастрів викидів парникових газів [13]
--	---

Таблиця 5

Such measures may provide for the practical modalities of prompt payment.	Такі інструменти можуть передбачати практичні умови оперативного здійснення виплати.
Any new non-market-based measure pursuant to the first subparagraph of this paragraph [10]	Будь-який новий неринковий захід відповідно до першого підпараграфа цього параграфа [11]

Таблиця 6

Each TSO shall activate the procedures of its restoration plan in coordination with the DSOs and SGUs identified pursuant to Article 23(4)	Кожен ОСП повинен впровадити процедури свого плану відновлення в координації з ОСП і ЗКМ, визначеними відповідно до статті 23(4),
Each TSO shall activate its frequency management procedure [8]	Кожен ОСП повинен активувати свою процедуру регулювання частоти [9]

Таблиця 7

Member States may allow the competent authority to delegate specific tasks set out in this Regulation to other bodies [12]	Держави-члени можуть дозволяти своєму компетентному органу делегувати конкретні завдання, визначені в цьому Регламенті, іншим органам [13]
---	---

Таблиця 8

The competent authority shall identify the natural gas undertakings referred to in the first subparagraph of this paragraph and shall specify them in the preventive action plan [10]	Компетентний орган повинен ідентифікувати суб'єктів ринку природного газу, зазначених у першому підпараграфі цього параграфа, і повинен вказати їх у плані запобіжних заходів [11]
--	---

Таблиця 9

restoration service provider' means a legal entity with a legal or contractual obligation to provide a service contributing to one or several measures of the restoration plan [8]	«надавач послуг з відновлення» означає юридичну особу з правовим або договірним обов'язком надавати послугу, що сприяє здійсненню одного або кількох заходів плану відновлення [9]
---	---

Таблиця 10

Natural gas undertakings shall be allowed to meet their obligations based on this Article at a regional or Union level, where appropriate.	Суб'єктам ринку природного газу дозволяється виконувати їхні обов'язки на основі цієї статті на регіональному рівні або на рівні Союзу, у відповідних випадках.
the fair compensation of at least all relevant and reasonable costs incurred when providing solidarity and an undertaking that such compensation will be paid [10]	справедливої компенсації принаймні всіх відповідних і обґрунтованих витрат, понесених у ході забезпечення солідарності, і зобов'язання сплатити таку компенсацію [11]

8 кузов; 9 кістяк, ост; 10 корпус (корабля); 11 фюзеляж; 12 станина; 13 ствольна коробка (гвинтівки); 14 стакан, корпус (снаряда); 15 ліф (плаття); 16 ніжка літери; 17 заст. реторта, переїзний куб; 18 група людей; **орган**; товариство; асоціація; ліга; юридична особа, суб'єкт (права); загін, військова частина; 19 група предметів, речей; сукупність, комплекс; збірник законів; 20 велика кількість (чого-небудь); маса; масив) демонструє високу частоту вживання в текстах МО, яка в текстах МП зазвичай конкретизується як «орган» (див. значення № 19, подане вище), напр. (табл. 7).

Контекстуальним синонімом “body” у текстах регламентів ЄС вживається терміноодинаця ‘authority’ (an official organization or a government department that has the power to make decisions, and has particular responsibilities) [6]. Ця лексема є також багатозначною (орган; товариство; асоціація; ліга; юридична особа, суб'єкт (права)). Найпоширеніший відповідник в текстах регламентів МП – також ‘орган’ (табл. 8).

У текстах МО термін ‘authority’ часто вживається як частина колокацій ‘competent authority’, ‘regulatory authorities’. Українські відповідники: ‘компетентний орган’, ‘регуляторні органи’ (табл. 9).

Наступний приклад багатозначного слова – ‘undertaking’: 1 an important job, piece of work, or activity that you are responsible for 2 formal a promise to do something 3 the business of an undertaker. У текстах регламентів ЄС ця терміноодинаця вживається у значенні ‘суб'єкт’, а також ми зафіксували її вживання у значенні ‘зобов'язання’, напр. (табл. 10).

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків. Отже, на підставі аналізу нашого емпіричного матеріалу можемо стверджувати, що терміносистемі текстів регламентів ЄС властиві синонімія та полісемія як явища в семантико-парадигматичних відношеннях у просторі фахового тексту. Перспективи подальших досліджень термінологіки в текстах регламентів ЄС мови оригіналу (англійська) та мови перекладу (українська) вбачаємо в з'ясуванні й описі специфіки перекладу безеквівалентної лексики, аббревіатур і синонімів.

Література:

- Желязкова В. В. Семантика: теорія і практика : навч.-метод. посіб. для студ. спец. 035 Філологія. Миколаїв : Іліон, 2018. 180 с.
- Кочерган М. П. Загальне мовознавство : Підручник. Видання 2-ге, виправлене і доповнене. К. : Видавничий центр «Академія», 2006. 464 с.
- Matulewska A. (2016). Semantic Relations between Legal Terms. A Case Study of the Intralingual Relation of Synonymy. *Studies in Logic, Grammar and Rhetoric*, vol. 45, no. 58, 161–174.
- Biel, Łucja, & Koźbial, Dariusz. (2020). How do translators handle (near-) synonymous legal terms? A mixedgenre parallel corpus study into the variation of EU English-Polish competition law terminology. *Estudios de Traducción*, 10, 69–90.
- Bajčić, M. Martinović, A. (2018). A mutual learning exercise in terminology and multilingual law. In: Marino, S., Biel, Ł., Bajčić, M., and Sosoni, V. (eds.), *Language and Law: The Role of Language and Translation in EU Competition Law*. Cham : Springer, 207–223. DOI: 10.1007/978-3-319-90905-9_12.
- LDOCE – The Longman Dictionary of Contemporary English. (Fifth edition). (2009). Harlow : Pearson Education Limited. <https://www.ldoceonline.com/dictionary>
- Merriam-Webster (n.d.). Abbreviation. In Merriam-Webster.com dictionary. Retrieved October 14, 2023, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/abbreviation>
- REGULATION (EU) 2017/2196 of 24 November 2017 establishing a network code on electricity emergency and restoration. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R2196&qid=1689320564015>
- РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 2018/1999 від 11 грудня 2018 року про управління Енергетичним Союзом і пом'якшення наслідків зміни клімату, про внесення змін до регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 663/2009 і (ЄС) № 715/2009, директив Європейського Парламенту і Ради 94/22/ЄС, 98/70/ЄС, 2009/31/ЄС, 2009/73/ЄС, 2010/31/ЄС, 2012/27/ЄС і 2013/30/ЄС, директив Ради 2009/119/ЄС і (ЄС) 2015/652 і про скасування Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 525/2013 (Текст стосується ЄЄП)
- REGULATION (EU) 2017/1938 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 October 2017 concerning measures to safeguard the security of gas supply and repealing Regulation (EU) No 994/2010 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1938&qid=1691394282647>
- РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 2017/2196 від 24 листопада 2017 року про встановлення мережевого кодексу з аварійних ситуацій в енергетиці та відновлення (Текст стосується ЄЄП). URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/reglament-komisii-2017-2196-es.pdf>
- REGULATION (EU) 2018/1999 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 December 2018 on the Governance of the Energy Union and Climate Action, amending Regulations (EC) No 663/2009 and (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council, Directives 94/22/EC, 98/70/EC, 2009/31/EC, 2009/73/EC, 2010/31/EU, 2012/27/EU and 2013/30/EU of the European Parliament and of the Council, Council Directives 2009/119/EC and (EU) 2015/652 and repealing Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council
- РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 2017/1938 від 25 жовтня 2017 року про заходи для гарантування безпеки постачання газу та про скасування Директиви (ЄС) №994/2010ю ГКДЖ. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/517665_739815
- Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Київ : ВЦ Академія, 2001. 268 с.
- Касяненко Д.С. Особливості перекладу та лексичної гармонізації законодавчих актів ЄС в контексті євроінтеграції України : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. О., 2011. 200 с.

Yarova L.O. Synonymy and polysemy of term units in the texts of regulatory and legal acts of the EU (pre-translation analysis)

Summary. The article uses the concepts of component analysis, lexical and semantic field, lexical and semantic group, paradigmatic relations and polysemy to describe the semantic features of terminological units. In the context of Ukraine's development as a state governed by the rule of law and intensification of its integration into the European Union, much attention is paid to the problems of legal terminology. Researchers highlight the issues of systematization and standardization of terms in accordance with European standards. Since the terms of legal texts intersect between two fields – linguistics and law – they are of interest to both linguists and lawyers. The study is motivated by the relevance of harmonization of the EU legal terms, their ordering, systematization and standardization in the context of their use in Ukrainian legal documents. Particular attention is paid to synonymy and polysemy, which may create difficulties in their translation into Ukrainian. It is noted that the terminology

units forming the texts of EU regulations include three thematic macro-fields, which are actualized in the context of harmonization of EU and Ukrainian legislation. The specific composition and structure of lexical and semantic fields are considered, defining them on the basis of the texts of EU regulations.

The article provides examples of the use of ambiguous terms in the texts of EU regulations. For example, the lexeme “body” was considered; it has different dictionary meanings, such as body, organ, company, etc., and this can lead to uncertainty in its interpretation. Polysemy becomes the main cause of synonymy and potential translation difficulties,

which determines the specificity of the terminology system of EU texts. The study also includes examples of synonymy in the texts of international organizations and possible difficulties in their translation.

The author of the article focuses on the fact that the analysis of empirical material allows us to identify synonymy and polysemy as important phenomena in the semantic and paradigmatic relations of EU professional texts. The article also emphasizes the need for further research in this area.

Key words: terminology of law, harmonization of terms, lexical and semantic analysis, synonymy, polysemy, European Union, semantic and paradigmatic relations.